

2016-11-08

Dnr

Yttrande över:**Demokratiplan för Järfälla kommun – För en hållbar demokrati för alla**

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden har i uppdrag utifrån Mål och budget 2016-2017 att ta fram en demokratiplan för Järfälla kommun. Visionen för Järfälla kommuns demokratiarbete föreslås vara ”En hållbar lokal demokrati med jämlikt inflytande för alla”.

För att uppnå den långsiktiga visionen utgår arbetet utifrån tre strategiska inriktningar, aktivt medborgarskap, jämlikt inflytande och medskapande medborgardialog. Sex utvecklingsområden har identifierats där särskilda insatser ska ske för att uppnå en hållbar lokal demokrati med jämlikt inflytande.

1. Vilka insatser genomför nämnden idag där det finns ett syfte att arbeta med demokratiutveckling utifrån demokratiplanens beskrivning?

Miljö- och bygglovsnämnden genomför idag flera insatser som främjar demokratiutveckling.

Exempel på pågående insatser är bygglovenheten som anordnar så kallade ”Öppna hus” en gång i månaden där invånare har möjlighet att få personlig rådgivning i bygglovsfrågor och att invånare bjudits in för att rösta fram vinnare av byggnadsmärket 2016.

2. Hur ser nämnden på den föreslagna målstrukturen, de strategiska inriktningarna samt förslagna utvecklingsområden och insatser?

Målstrukturen som beskrivs i planen med utgångspunkt ur kommunfullmäktiges mål om demokrati, öppenhet och trygghet är bra. En överhängande vision och strategiska inriktningar för att förverkliga visionen är hjälpsamt för att kunna överblicka arbetet och att kunna hålla en gemensam struktur vid åiterrapportering och utvärdering. Miljö- och bygglovsnämnden tolkar planen så att nämndens demokratiarbete utförs i samband med sitt ordinarie arbete med mål och budget, vilket bedöms vara en god struktur och metod.

De strategiska inriktningarna – *aktivt medborgarskap, jämlikt inflytande och medskapande medborgardialog* bedöms som relevanta för att implementera den ambitiösa målbild som visionen är och ger riktning till nämndens arbete vid

framtagande av mål och indikatorer.

Aktivt medborgarskap

Att kommunen tydliggör sina beslutsprocesser är positivt för att medborgare ska kunna känna till hur och när de kan påverka. Det finns en risk att medborgare missar det avgörande tillfället att påverka p.g.a. brister i kunskap om kommunens beslutsprocesser.

Jämlikt inflytande

Det är positivt att ett särskilt fokus läggs på att lyfta de röster som hörs i mindre grad i relation till de som hörs mer i kommunens processer. Det som tycks vara viktigt är att fokus på att skapa möjligheter för att olika röster att komma till tals paras med fokus på att skapa en medvetenhet hos dessa medborgare om att deras röster är viktiga.

Medskapande medborgardialog

Att involvera invånare i beslutsprocessen tidigt är positivt. Det kan innebära bättre problemformuleringar och lösningar. Det som kan vara komplicerat är att definiera vad som anses vara beslut som är av särskild vikt för invånarna och berör deras närområde.

”I frågor som är påverkningbara och berör kommuninvånarna ska invånare ha möjlighet att framföra sina åsikter inför beslut.”

Det är viktigt att på förväg ha hanterat förväntningarna som uppstår i samband med att åsikter framförs. Medborgardialoger kan bidra till att en diskrepans uppstår mellan förväntningar från medborgares sida om vad åsiktsutbytet kan leda till och kommunens skyldighet att planera och genomföra verksamhet för alla medborgare. Tydliga avgränsningar är en förutsättning för att inte skapa missnöje. Till exempel att ha fastställt vad som är föremål för dialog och vad som inte är det, vilka tidsramar som gäller för vilka delprocesser etc.

Därför anser miljö- och bygglovsnämnden att det är positivt att kultur-, demokrati- och fritidsnämnden ska ta fram riktlinjer för medborgardialog och samråd, verktyg för delaktighet och framförallt att intern utbildning inom dialog kommer att ske.

Det finns sex utvecklingsområden – *kunskap och resurser, dialog med invånare, information och kommunikation, lyfta röster som inte hörs och ungas delaktighet och inflytande*. Miljö- och bygglovsnämnden bedömer att insatserna i sin helhet inom utvecklingsområdena skapar förutsättningar för att uppnå en hållbar lokal demokrati med jämlikt inflytande.

Det kan nämnas att nämnden är en tillsynsmyndighet där huvuddelen av sitt uppdrag omfattas av lagstiftning inom bland annat miljöbalken och plan- och bygglagen. Det innebär att möjligheten för invånarna att påverka är begränsade. Nämnden ser därför att arbete inom utvecklingsområdet *information och kommunikation* är av särskild vikt. Med demokratiplanens införande kommer sannolikt kunskap inom området behöva öka. Av den anledningen ser nämnden gärna att kultur-, demokrati- och fritidsnämnden ordnar informationstillfällen för förvaltningarna inför demokratiplanens införande. Av samma anledning så ser nämnden också att ett

erfarenhetsutbyte mellan nämnderna kan stärka nämndernas arbete med demokratiutveckling som exempelvis referensgrupp.

3. Hur ser nämnden på den struktur för årlig rapportering som beskrivs i demokratiplanen?

Kultur-, demokrati- fritidsnämnden ansvarar för samordning av att utveckla den kommunala demokratin samt ansvar för planens implementering, uppföljning och utvärdering. Miljö- och bygglövsnämnden ansvarar för att planera och stärka invånarnas delaktighet och inflytande mellan valen. Nämnden ser att rapportera sina insatser till kultur-, demokrati- fritidsnämnden som en god ordning.

Kultur-, demokrati- fritidsnämnden tar varje år fram en uppföljningsrapport om nämndernas demokratiarbete föregående år. Rapporten bör vara nämnden tillhanda i god tid före nämndens eget arbete om mål och budget.

Återkoplande utvärderingen som beskrivs i planen på fyra år är lämplig för att kunna mäta måluppfyllnad. Den föreslagna uppföljningen och utvärderingen på tre nivåer – kvantitativ, kvalitativ och effektuppföljning är bra.